

Jaarverslag Rekenkamercommis- sie Noordoost Fryslân 2009

Buitenpost, 16 maart 2010

Inleiding

In de 'Gemeenschappelijke regeling Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân' hebben de deelnemers, de raden van de Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel en Kollumerland c.a., aangegeven goed op de hoogte te willen worden gehouden van de werkzaamheden van de rekenkamercommissie, o.a. door de jaarlijkse ontvangst van een verslag van de werkzaamheden in het voorgaande kalenderjaar. Met onderstaand verslag over 2009 voldoen wij graag aan deze verplichting.

Op voorhand was duidelijk dat 2009 een belangrijk jaar zou worden voor Rekenkamercommissie AchDanDon. Eind 2005/begin 2006 was immers besloten dat deze samenwerking in beginsel voor 3 jaar zou worden aangegaan en in 2009 alleen zou worden voortgezet als de uitkomsten van een evaluatie daar aanleiding toe zouden geven. Najaar 2008 is het functioneren van Rekenkamercommissie AchDanDon door SGBO geëvalueerd. De bevindingen konden begin 2009 aan de raden worden gepresenteerd. De (positief uitgevallen) evaluatie heeft geleid tot voortzetting en versteviging van de samenwerking, toetreding van Kollumerland c.a. en verandering van de naam (nu: Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân). In dit jaarverslag gaan wij eerst op deze structurele wijzigingen in. Vervolgens geven wij een overzicht van onze activiteiten in 2009. Tenslotte geven wij een overzicht van de daarbij gemaakte kosten.

Van Rekenkamercommissie AchDanDon naar Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân

In opdracht van de presidia en onder aansturing van de griffiers onderzocht SGBO eind 2008 middels een internetenquête en interviews diverse aspecten van het functioneren van Rekenkamercommissie AchDanDon. De conclusies luiden als volgt:

"Het gaat goed met de rkc van Achtkarspelen, Dantumadeel en Dongeradeel. Alle betrokkenen zijn in grote lijnen tevreden met de gang van zaken. Rapporten worden als zinvol en bruikbaar gezien. Ook de keuze om met drie gemeenten samen een externe commissie in te stellen kan op zeer brede steun rekenen. Veel betrokkenen zien meerwaarde van de samenwerking en niemand zou liever raadsleden in de commissie zien. Er is tevredenheid over de financiële kant van de rkc.

Wel is er een aantal formele zaken die beter geregeld kunnen worden. Zo is er nog geen profielschets, waardoor de criteria voor herbenoeming niet vastliggen. Ook geeft het periodieke karakter van de overeenkomst onzekerheid voor de mensen die in dienst van de rkc werken.

De procedure voor hoor en wederhoor loopt goed. Wel geven veel betrokkenen aan dat de bestuurlijke wederhoor beter apart van het eindrapport gepresenteerd kan worden, dat geeft meer duidelijkheid.

Op het gebied van de doorwerking van de bevindingen uit rapporten zijn verantwoordelijkheden niet geheel duidelijk."

SGBO baseerde op deze conclusies de volgende aanbevelingen:

"Aanbevelingen voor de raden

1. Stel een profielschets op en hanteer deze ook als criteria voor herbenoeming.
2. Neem in het bestuursconvenant op:
  - hoe gehandeld wordt bij personele problemen, zoals langdurige ziekte en ontslag;
  - een procedure voor toe- en uittreding van gemeenten;
  - dat er 'tenminste één onderzoek per jaar per gemeente' plaatsvindt, in plaats van de huidige zinsnede dat er 'in principe één onderzoek per jaar per gemeente' plaatsvindt.
3. Zet het convenant om in een convenant met een permanent karakter met periodieke evaluatiemomenten. Geef de ambtelijk secretaris een vaste aanstelling en regel de 4 uur secretariële ondersteuning ook structureel.
4. Besluit over de indexering van de vergoedingen (per jaar of per aanstellingsperiode van 3 jaar).
5. Leg vast dat budgetten zo nodig mogen worden meegenomen naar latere jaren.
6. Bevorder de betrokkenheid van de rkc bij het werk van de raad en de ambtelijke organisatie. Laat daartoe de klankbordgroep jaarlijks een evaluatiegesprek met de voorzitter van de rkc voeren. Regel dat de voorzitter ook jaarlijks met de gemeentesecretarissen spreekt en er jaarlijks een gesprek is tussen de griffiers en de rkc.
7. Besluit wanneer burgers en instellingen gehoord moeten worden over de uitkomsten van de rapporten. Dit kan ook per onderzoek worden besloten, afhankelijk van het onderwerp.

8. Zorg dat alle drie de raden een formeel besluit nemen over de aanbevelingen van het rapport. Regel in dat besluit concrete afspraken met het college over terugkoppeling en verantwoording.
9. Bespreek met elkaar de verantwoordelijkheidsverdeling voor de doorwerking van aanbevelingen.

Aanbevelingen voor de rekenkamercommissie

10. Ga in het vooronderzoek nog meer na of de ambtelijke organisatie zelf al stappen heeft gezet om problemen aan te pakken. Pas de onderzoeksvraag zo nodig aan om het leereffect van onderzoeken te vergroten.
11. Neem het bestuurlijke wederhoor niet op in het rapport, maar presenteer deze apart.
12. Laat journalisten geen vragen stellen tijdens de presentatie van het rapport aan de raad.

In vervolg op deze evaluatie besloten de raden tot voortzetting van de samenwerking en verwerking van de aanbevelingen in een nieuwe gemeenschappelijke regeling. Mede op grond van de evaluatie besloot de raad van Kollumerland c.a. tot deelname aan deze samenwerking. Medio 2009 kon de 'Gemeenschappelijke regeling Rekenkamercommissie Noordoost Fryslân' worden vastgesteld.

Samenstelling

Begin 2009 heeft dhr. Jeroen Ykema aangegeven het lidmaatschap van de rekenkamercommissie niet meer te kunnen combineren met zijn overige werkzaamheden. Per 1 april maakt, na een sollicitatieprocedure o.l.v. de griffiers, als opvolgster mw. Tiny Ruiter deel uit van de commissie.

De samenstelling van de commissie is daarmee nu als volgt:

- dhr. Eddy Martens, voorzitter
- dhr. Willem de Boer, lid (plv. voorzitter)
- mw. Tiny Ruiter, lid

Secretaris van de commissie is Pim Praat. De secretariële ondersteuning is per 1 oktober overgegaan van mw. Anja Reitsma naar mw. Renny de Vries.

Onderzoekswerkzaamheden

De commissie doet niet zelf onderzoek, maar besteedt de uitvoering daarvan uit aan een gespecialiseerd onderzoeksbureau. Onderwerpkeuze, voorbereiding, onderzoeksontwerp, organisatie van de uitvoering, begeleiding van de uitvoering en presentatie van de resultaten neemt zij wel voor eigen rekening, het onderzoek in enge zin (de gegevensverzameling, analyse en rapportage) dus niet. Deze taakverdeling biedt de mogelijkheid deskundigheid in te schakelen, die vaak ook echt nodig is om de onderzoeksvragen goed beantwoord te krijgen.

De eerste helft van het verslagjaar heeft de commissie veel aandacht moeten besteden aan de afronding van het 2008-onderzoek naar het gemeentelijke onderwijsachterstandsbeleid, waarvan de uitvoering in handen was gegeven van Sardes, kennisinstituut op het gebied van onderwijs uit Utrecht. De vertraging in de afronding van dit onderzoek is eind 2008 middels een brief aan de raden gecommuniceerd.

Het (gecombineerde) onderzoek naar het onderwijsachterstandsbeleid was breed opgezet en genereerde een behoorlijk aantal (gemiddeld 8) aanbevelingen. Zowel colleges als raden hebben aangegeven zich in de bevindingen te herkennen en de aanbevelingen ter harte resp. over te nemen.

De commissie heeft als onderwerp voor 2009 het **grondbeleid** van de gemeenten geselecteerd. Ook hier gaat het om een gecombineerd onderzoek: één onderzoeksontwerp uitgevoerd in alle drie (op dat moment) aangesloten gemeenten. Accenten in het onderzoek waren met name de financiële risicobeheersing en de informatievoorziening aan de raad en sturing en controle door de raad. Het onderzoek is uitgevoerd door Rigo, een bekend onderzoek- en adviesbureau op het gebied van de Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting uit Amsterdam. De eigenlijke uitvoering van het onderzoek vond plaats in de herfst, de achtereenvolgende wederhoorrondes in de laatste maanden van 2009 en eerste maanden van 2010. De presentatie van de rapporten is voorzien voor voorjaar 2010.

Overige activiteiten

Uit de SGB0-evaluatie kwam de communicatie met de raden en de colleges als aandachtspunt naar voren (cf. aanbeveling 6 boven). De commissie heeft deze aanbeveling ter harte genomen. In de tweede helft van het verslagjaar heeft zij in Dantumadiel overleg gehad met de 'Trajectgroep Accountant' en in Kollumerland c.a. kennis gemaakt met het presidium. De voorzitter en secretaris van de commissie hebben kennismakingsbezoeken afgelegd aan de burgemeester en de secretaris en de griffier van Kollumerland c.a. en de burgemeester en secretaris van Dongeradeel.

In de categorie overige activiteiten past eveneens het in lijn brengen van het Reglement van Orde en het Onderzoeksprotocol van de commissie met de nieuwe Gemeenschappelijke regeling Rekenkamercommissie Noordoost-Fryslân.

De secretaris heeft het jaarcongres van de NVRR bezocht en in oktober de cursus Rekenkameronderzoek aan de EUR gevolgd.

Kosten

Het overzicht van de in 2009 gemaakte kosten:

	Begroot	Werkelijk
Organisatiekosten		
salariskosten secretariaat (incl. bureaunkosten)	€ 31.068	€ 34.387
vergoedingen voorzitter en leden	€ 12.000	€ 12.000
reis- en verblijfskosten leden	€ 1.565	€ 1.759
diverse kosten	€ 540	€ 3.958
Onderzoekskosten		
t.b.v. Achtkarspelen	€ 24.540	€ 22.738
t.b.v. Dantumadiel	€ 15.000	€ 22.738
t.b.v. Dongeradeel	€ 10.100	€ 22.738
t.b.v. Kollumerland c.a.	€ 10.000	€ 4.879

Toelichting

Onder de post 'salariskosten secretariaat' zijn de salariskosten van de secretaris van de commissie (16 uur/week) en de administratieve ondersteuning (4 uur/week) opgenomen.

Het aanzienlijke verschil tussen de begrote en werkelijke 'diverse kosten' houdt verband met de wervingskosten ter voorziening in de vacature Ykema (€2972 voor advertenties in diverse bladen).

In de kolom 'Begroot' zijn de organisatiekosten weergegeven zoals die in de begroting van Achtkarspelen en de onderzoeksbudgetten zoals die in de begrotingen van de deelnemende gemeenten zijn opgenomen. De werkelijk gemaakte onderzoekskosten houden geen overschrijdingen van de betreffende budgetten in, daar in 2009 ook nog betalingen i.v.m. het onderwijsachterstandsonderzoek, het voor 2008 geplande onderzoek, uit de onderzoeksbudgetten voor 2008 zijn gedaan.

Het onderzoeksbudget in Achtkarspelen bedraagt 15.000 euro op jaarbasis. Begin 2009 resteerde een niet-uitgegeven 9.540 euro uit 2008. I.v.m. aangegane verplichtingen kon dit restant mee over naar 2009.